

Strafrechtelijk beslag in Sint Maarten

Strafrechtelijk beslag in Sint Maarten

Opdrachtgever: Raad voor de rechtshandhaving

December 2014

Inhoudsopgave

Lijst met gebruikte afkortingen	4
Voorwoord	5
Samenvatting en aanbevelingen	6
Samenvatting	6
Aanbevelingen	9
Summary and recommendations	10
Summary	10
Recommendations	13
1. Inleiding	15
1.1 Inleiding en aanleiding	15
1.2 Doelstelling	15
1.3 Probleemstelling en onderzoeksvragen	15
1.4 Onderzoeksaanpak en -methode	16
1.5 Afbakening	16
1.6 Leeswijzer	16
2. Achtergrondinformatie	19
2.1 Wettelijk kader	19
2.2 Plannen van het Korps Politie Sint Maarten	19
2.3 Jaarverslagen openbaar ministerie en Recherche Samenwerkingsteam	20
3. Bevindingen	23
3.1 Inleiding	23
3.2 Gronden voor inbeslagneming	23
3.3 Afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen	24
3.3.1 Documenten en verpakking bij inbeslagname	24
3.3.2 Inbeslagname door de basispolitiezorg	24
3.3.3 Inbeslagname door de recherche	25
3.3.4 De beslagbeslissing van het OM	25
3.3.5 De beslagbeslissing door de rechter	26
3.3.6 Teruggave van inbeslaggenomen voorwerpen	26
3.4 Afhandeling van niet-risicovolle voorwerpen	27
3.4.1 Procesbeschrijving	27
3.4.2 Bewaring	28
3.4.2.1 Bewaarder / beheerder	28
3.4.2.2 Opslag en registratie	28
3.5 Afhandeling van risicovolle voorwerpen	30
3.5.1 Procesbeschrijving	30
3.5.2 Risicovolle voorwerpen	30
3.5.2.1 Geld	30
3.5.2.2 Vuurwapens en munitie	31
3.5.2.3 Verdovende middelen	31
3.6 Beklagprocedure over inbeslagneming	32
4. Analyse en conclusie	35

Lijst met gebruikte afkortingen

BPZ	Basispolitiezorg
FO	Forensische opsporing
KPSM	Korps Politie Sint Maarten
KvI	Kennisgeving van inbeslagname
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
OM	Openbaar ministerie
OvJ	Officier van justitie
PV	Proces-verbaal
Raad	Raad voor de rechtshandhaving
RST	Recherche Samenwerkingsteam
WvSv	Wetboek van Strafvordering

Voorwoord

In zijn Jaarplan 2014 heeft de Raad voor de rechtshandhaving vastgelegd welke onderzoeken in 2014 worden uitgevoerd. Eén van deze onderzoeken betreft inbeslaggenomen voorwerpen.

Dit rapport bevat de uitkomsten van het onderzoek in Sint Maarten naar de afhandeling van strafrechtelijk inbeslaggenomen voorwerpen in Sint Maarten. De Raad onderzocht zowel het Korps Politie Sint Maarten als het Recherche Samenwerkingsteam.

Uit het onderzoek van de Raad blijkt dat het Korps Politie Sint Maarten sinds de transitie een aantal vorderingen heeft gemaakt op het gebied van de afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen. Er is een concept-procesbeschrijving opgesteld over hoe om te gaan met inbeslaggenomen voorwerpen en er is een 'beslag'-werkgroep in het leven geroepen. De registratie, het beheer en verdere afhandeling van risicovolle inbeslaggenomen voorwerpen, zoals geld, wapens en verdovende middelen, hebben het korps en het RST, op een enkel aandachtspunt na, goed op orde.

De belangrijkste *bottlenecks* voor het KPSM zijn het ontbreken van een beheerder en het decentrale beheer en registratie van niet-risicovolle inbeslaggenomen voorwerpen, zoals computers en telefoons. Als gevolg hiervan is er geen overzicht over deze voorwerpen en zijn ze her en der op het bureau opgeborgen, bij de rechercheur die verantwoordelijk is voor het onderzoek. Dit is een uiterst ongewenste situatie waarvoor snel een oplossing gevonden moet worden.

Verder heeft Sint Maarten geen geschikte beveiligde opslagplaats voor grote voer- en vaartuigen. Ook voor dit probleem moet spoedig een alternatief gevonden worden.

Tot slot zouden beslissingen over afdoening van inbeslaggenomen voorwerpen door het openbaar ministerie voortvarender genomen kunnen worden.

Net als bij eerdere onderzoeken van de Raad het geval was, werkten de betrokken organisaties en personen op constructieve wijze mee aan het onderzoek. De Raad dankt de personen die zijn benaderd nogmaals zeer hartelijk voor hun medewerking.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. G.H.E. Camelia, voorzitter

Mr. F.E. Richards,

Mr. T.P.L. Bot.

Samenvatting en aanbevelingen

Samenvatting

Inleiding

In Sint Maarten worden vrijwel dagelijks voorwerpen strafrechtelijk inbeslaggenomen. Met een juiste afhandeling van beslag wordt bewerkstelligd dat de inbreuk op het eigendomsrecht van burgers beperkt wordt, sporen veiliggesteld worden en de maatschappij wordt ontdaan van schadelijke voorwerpen.

De Raad heeft bij het Korps Politie Sint Maarten (hierna ook: het KPSM) en het Recherche Samenwerkingsteam (hierna ook: het RST) de gang van zaken rond inbeslaggenomen voorwerpen onderzocht. De Raad heeft zijn inspectie toegespitst op de volgende vraag:

‘Wat is de procedure met betrekking tot het beheer van inbeslaggenomen voorwerpen en in hoeverre is de veiligheid en transparantie van het beheer van deze voorwerpen geborgd?’

Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag bekeek de Raad of de betrokken instanties de van toepassing zijnde wet- en regelgeving naleven, of er voldoende kennis bestaat bij het personeel en of het voor de werkvloer helder is wat concreet van hen wordt verwacht. Voorts is bij de afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen de wijze van bewaring, de daarvoor gebruikte ruimtes en de wijze van registratie onderzocht. Ten slotte is gekeken naar de door de leiding van de politie als ook het openbaar ministerie (hierna ook: het OM) uitgevoerde controle en zijn de risico's verbonden aan het huidige systeem van het beheer van inbeslaggenomen voorwerpen bezien.

Algemene conclusie

Uit het onderzoek van de Raad blijkt dat het KPSM sinds de transitie een aantal vorderingen heeft gemaakt op het gebied van inbeslaggenomen voorwerpen. Er is een concept-procesbeschrijving opgesteld over hoe om te gaan met inbeslaggenomen voorwerpen en er is een werkgroep in het leven geroepen, die de knelpunten in kaart zal brengen en zo mogelijk oplossen. De registratie, het beheer en verdere afhandeling van risicovolle inbeslaggenomen voorwerpen, zoals geld, wapens en verdovende middelen, hebben het korps en het RST, op een enkel aandachtspunt na, goed op orde.

De belangrijkste *bottleneck* voor het KPSM is dat de niet-*risicovolle* inbeslaggenomen voorwerpen, bijvoorbeeld computers en telefoons, niet centraal worden beheerd en geregistreerd. Een beheerder ontbreekt. Als gevolg hiervan is er geen overzicht over deze voorwerpen en zijn ze her en der op het bureau opgeborgen, bij de rechercheur die verantwoordelijk is voor het onderzoek. Dit is een uiterst ongewenste situatie, die met zich mee brengt dat voorwerpen kwijtraken. De veiligheid en transparantie van het beheer van deze voorwerpen is onvoldoende geborgd. Hiervoor moet snel een oplossing gevonden worden.

Verder heeft Sint Maarten geen geschikte voldoende beveiligde opslagplaats voor grote voer- en vaartuigen. Ook voor dit probleem moet spoedig een alternatief gevonden worden.

Wet- en regelgeving en planvorming

De kennis van opsporingsambtenaren over het wettelijk kader van strafrechtelijk beslag ervaren respondenten als voldoende.

Hoewel het KPSM op de goede weg is, constateert de Raad, net als de Voortgangscommissie, dat het onderdeel beheer en opslag van inbeslaggenomen voorwerpen uit het plan van aanpak van het KPSM niet in 2014 gereed is. Het KPSM heeft haar plannen over beslag slechts deels ten uitvoer gebracht. Er is een concept-procesbeschrijving ‘Procedure inbeslagneming KPSM’, die niet is vastgesteld door het managementteam. De inhoud van die beschrijving is mondeling gedeeld met de basispolitiezorg. Alleen bij inbeslagname van risicovolle voorwerpen werkt de recherche conform de concept-procesbeschrijving. Slechts mondelinge communicatie over de beslagprocedure is volgens de Raad -mede gezien de omvang

van het KPSM- niet afdoende. De Raad is het met de korpsleiding eens dat de procesbeschrijving na invulling van de functie van beheerder vastgesteld en geïmplementeerd moet worden. Implementatie zonder een beheerder zal ook volgens de Raad leiden tot een ruimte vol ongeordende inbeslaggenomen voorwerpen.

Documenten en verpakking

Op een in voorkomende gevallen ontbrekende beslaglijst na, werken het korps, het RST en het OM met de wettelijk vereiste documenten, te weten een proces-verbaal, een bewijs van ontvangst en verklaring van afstand. De Raad is van mening dat het korps overeenkomstig de wet altijd een lijst van inbeslaggenomen niet teruggeven voorwerpen toe moet toevoegen aan het strafdossier. Verder blijkt dat het KPSM en het RST een niet wettelijk verplichte KVI gebruiken. De verpakking van voorwerpen door zowel het KPSM als het RST verloopt overeenkomstig de wettelijke bepalingen daarover.

Inbeslagname door de basispolitiezorg en de recherche van het KPSM

De taakverdeling tussen de basispolitiezorg (hierna ook: de BPZ) en de recherche ten aanzien van beslag is voor beide divisies helder, echter de registratie en de communicatie daarover behoeft meer aandacht. De Raad constateert dat de korpsleiding dit probleem onderkent en middels bijeenkomsten van de BPZ en de analist van het korps probeert hierin verbetering te brengen.

Beslagbeslissing

De wet bepaalt dat het OM zo spoedig mogelijk en zodra het belang van strafvordering zich daartegen niet meer verzet beslist over teruggave van en zo spoedig mogelijk beslist over de machtiging tot vervreemding, vernietiging, prijsgave of bestemming tot een ander doel dan het onderzoek voor voorwerpen die niet geschikt zijn voor opslag of waarvan dit hoogst ongewenst wordt geacht.

De beslissingsbevoegdheid over voor opslag ongeschikte of ongewenste voorwerpen komt behalve aan het OM ook aan de rechter toe.

Ingeval de voorwerpen ongeschikt zijn voor opslag gedurende lange tijd of dit hoogst ongewenst wordt geacht beslist de rechter over de machtiging tot vervreemding, vernietiging, prijsgave of bestemming tot een ander doel, op vordering van het OM.

In de praktijk blijkt het OM niet altijd overeenkomstig de wet zo spoedig mogelijk dan wel zodra het belang van de strafvordering zich er niet meer tegen verzet een besluit te nemen over het inbeslaggenomen voorwerp. Het OM erkent dat beslag niet altijd de vereiste prioriteit heeft gehad, maar dat het onderwerp thans binnen het OM wordt opgepakt. Zo wordt onder meer een procesbeschrijving opgesteld. Daarnaast zou het KPSM het OM niet of niet tijdig over elke inbeslagname inlichten.

De Raad acht de bestaande praktijk ongewenst. Het korps dient te bewerkstelligen dat het OM tijdig geïnformeerd wordt. Verder mag van het OM verwacht worden dat het overeenkomstig de wet zo spoedig mogelijk een besluit neemt. Dit helpt voorkomen dat voorwerpen kwijtraken, verloren gaan en aan waarde inboeten en het beperkt tevens de opslagkosten.

De Raad constateert dat het OM het korps niet altijd inlicht nadat de rechter vonnis heeft gewezen over het beslag. Reeds in zijn rapport 'Het OM in de incidentgerichte opsporing in Sint Maarten' van september 2014 beveelt de Raad aan: 'voorzie in terugkoppeling van OM-afdoeningen en rechterlijke beslissingen aan het korps'. Deze aanbeveling geldt mutatis mutandis voor wat betreft de afdoening van beslagbeslissingen.

Bewaarder

De griffier, de bij wet aangewezen bewaarder en verantwoordelijke voor de opslag en registratie van inbeslaggenomen voorwerpen, voert zijn wettelijke taak niet uit. De Raad is van oordeel dat de enkele mondelinge afspraak tussen het OM en de griffier inhoudende dat het KPSM en het RST de taken van de griffier uitvoeren niet volstaat. Zolang de wetgever niet anders bepaalt dient de griffier zijn verantwoordelijkheid op te pakken. Met name het korps wordt door de huidige situatie onevenredig belast met de afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen. De Raad acht de reeds opgerichte werkgroep een goed

platform om de geconstateerde knelpunten op te lossen. De werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van drie divisies van KPSM en het OM, dient dan uitgebreid te worden met het RST en de griffier, zodat alle bij het proces betrokken partijen vertegenwoordigd zijn.

Beheerder

Volgens planvorming van het korps is de aanstelling van een beheerder afhankelijk van de invulling van het plaatsingsplan. De Raad heeft reeds in zijn eerdere rapporten, waaronder 'Het opsporingsproces door de recherche in Sint Maarten' van juni 2013, geconstateerd dat het inrichtingsplan, functiehuis en plaatsingsplan zo snel mogelijk dienen te worden vastgesteld. Dat is nog steeds niet het geval. Desondanks heeft het KPSM een beheerder voor de niet-risicovolle voorwerpen aangetrokken en in de organisatie geplaatst. De Raad waardeert deze proactieve houding van het korps. De Raad acht de functie van beheerder van wezenlijk belang voor de afhandeling van beslag, nu deze persoon de centrale opslag en registratie van niet-risicovolle voorwerpen voor zijn rekening zal nemen.

Opslag en registratie van niet-risicovolle voorwerpen

De opslag en registratie van inbeslaggenomen niet-risicovolle voorwerpen door het korps verdient volgens de Raad de aandacht. Verder acht de Raad, net als de korpsleden, verspreide opslag in het bureau ongewenst en is het ook met de korpsleiding eens dat ingebruikname van de centrale afgesloten opslagruimte pas zinvol is als de beheerder er is.

Binnen het korps vindt geen centrale registratie van alle inbeslaggenomen voorwerpen plaats. De versnipperde registratie belemmert het overzicht over de voorwerpen, de controle door leidinggevenden en de termijnbewaking. Een centrale opslag en registratie bevordert een voortvarende afhandeling van beslag en snellere retournering van voorwerpen.

Het RST is een kleinere organisatie dan het KPSM, draait andere onderzoeken en registreert inbeslaggenomen goederen centraal in *Summ-IT*. De opslag en registratie van niet-risicovolle voorwerpen bij het RST verloopt zonder problemen.

Sint Maarten heeft tot slot dringend behoefte aan een beveiligde opslagplaats voor grote voer- en vaartuigen.

Afhandeling van risicovolle voorwerpen

Om crimineel gedrag tegen te gaan en de maatschappij te ontdoen van schadelijke voorwerpen is een juiste afhandeling van risicovolle voorwerpen van eminent belang. De Raad constateert met voldoening dat het KPSM zich ten aanzien van de afhandeling van deze voorwerpen in de juiste richting ontwikkelt.

Voor wat betreft risicovolle voorwerpen werkt het korps overeenkomstig de concept-beschrijving. Tevens is helder wie verantwoordelijk is voor risicovolle inbeslaggenomen voorwerpen.

Het gebruik van afgesloten kluizen en het gebruik van het vier-ogenprincipe vermindert de risico's ten aanzien van de afhandeling van beslag op risicovolle voorwerpen. Dit principe hanteert het korps zowel bij het tellen van gelden als bij de bewaring ervan in een afgesloten kluis. Toezicht vindt plaats door de sectiechef. De Raad is content dat de griffier als wettelijk verantwoordelijke betrokken is bij het storten van de als risicovol aangemerkte inbeslaggenomen gelden. Indien van toepassing komt het geld uiteindelijk overeenkomstig de wettelijke bepaling daarover terecht op de rekening van het Criminaliteitsbestrijdingsfonds.

Ook het RST maakt gebruik van een kluis en de griffier.

Het KPSM handelt exclusief inbeslaggenomen vuurwapens en munitie af. Met het NFI zijn goede afspraken gemaakt. Ook deze voorwerpen bewaart het korps tijdelijk in de kluis, waardoor risico's zoals zoekraken afnemen.

Ten slotte handelt het korps ook voor alle instanties de inbeslaggenomen verdovende middelen af. Ook hier werkt het KPSM conform de procesbeschrijving. Het OM blijkt in afwijking van de wettelijke bepaling hieromtrent niet standaard aanwezig te zijn bij de vernietiging van verdovende middelen. De Raad is van oordeel dat het OM overeenkomstig de wet toezicht dient te houden op de vernietiging van verdovende middelen. Hierdoor nemen de risico's af en neemt de transparantie tijdens de vernietiging toe.

Gelet op het feit dat het korps voor het RST de afhandeling verzorgt van een deel van de risicovolle inbeslaggenomen voorwerpen kan van het RST verwacht worden dat het team werkt overeenkomstig de procesbeschrijving van het KPSM. Dit komt een uniforme afhandeling van het beslag ten goede.

Beklag

Uit het onderzoek van de Raad blijkt zowel bij het Gerecht in eerste aanleg als bij het KPSM, het RST en het OM nagenoeg geen klachten binnen te komen over de gang van zaken met betrekking tot inbeslaggenomen voorwerpen.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van zijn onderzoek doet de Raad de volgende aanbevelingen aan de minister van Justitie:

Aan de minister van Justitie ten aanzien van het Korps Politie Sint Maarten en het Openbaar Ministerie:

1. Betrek de wettelijk aangewezen bewaarder en het RST bij de reeds door het Korps Politie Sint Maarten en het openbaar ministerie opgerichte 'beslag'-werkgroep om een permanente oplossing te vinden voor de opslag van voer- en vaartuigen.

Aan de minister van Justitie ten aanzien van het Korps Politie Sint Maarten:

2. Stel het functieboek KPSM vast en kom op zeer korte termijn met een oplossing voor invulling van de functie van beheerder, zodat de knelpunten rond decentrale registratie en opslag van inbeslaggenomen voorwerpen opgelost worden.
3. Stel vervolgens binnen een redelijke termijn de procesbeschrijving over beslag vast en implementeer deze op de gehele werkvloer.
4. Bevorder dat het OM over elke inbeslagname wordt geïnformeerd.
5. Voeg overeenkomstig de wet een lijst van inbeslaggenomen niet geretourneerde voorwerpen aan het strafdossier toe.

Aan de minister van Justitie ten aanzien van het Openbaar Ministerie:

6. Draag zorg voor spoedige afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen dan wel zodra het belang van strafvordering dat toelaat.
7. Voer bij de vernietiging van risicovolle voorwerpen de wettelijk toebedeelde toezichtstaak uit.

Summary and recommendations

Summary

Introduction

In Sint Maarten, based on the Code of Criminal procedure items are confiscated almost on a daily basis. With proper handling thereof, it is accomplished that the infringement on property rights of citizens is limited, evidence is safeguarded and society is rid of harmful items.

The Council on Law Enforcement examined the procedures surrounding items confiscated by the Police Force Sint Maarten (hereafter: the PFSM) and the Detective Cooperative Team (hereafter: the RST). The Council focused its inspection on the following question:

“What is the procedure with regard to the management of confiscated items and to what extent is the security and transparency of the management of these items safeguarded?”

In order to answer this question, the Council examined if the competent authorities comply with the applicable laws and regulations, whether there is sufficient knowledge existing among the staff and if it is sufficiently clear in the workplace which concrete steps are expected. Furthermore examined was the manner in which confiscated items are stored, their storage areas and the methods of registration. Finally the Council looked at the supervision exercised by the leadership of the police force as well as that of the public prosecutor's office, and reviewed the risks associated with the current system of management of confiscated items.

General conclusion

From the inspection conducted by the Council, it would appear that the PFSM, since the transition, has made some progress in the area of confiscated items. There is a draft process description prepared on how to deal with confiscated items and a working group has been named, which will identify bottlenecks and thus solve these. With the exception of some points of concern, the police force and the RST do have the registration, management and further handling of high risk confiscated items such as money, weapons and narcotics, well regulated.

The main bottleneck for the PFSM is that non-high risk confiscated items, such as computers and telephones, are not centrally managed and registered. An administrator is lacking. As a result thereof, there is no overview of these items and they are stored here and there in the police station with the detective in charge of the investigation. This is an extremely undesirable situation, which brings with it that items end up missing. The safety and transparency in the management of these items is insufficiently safeguarded. This should be quickly resolved.

Furthermore, Sint Maarten does not have appropriate and secure storage for large vehicles and vessels. For this problem to be quickly resolved, an alternative must be found.

Legislation and planning

The knowledge among police officers about the legal framework of the confiscation of items for investigations is deemed, by interviewees, as sufficient.

Although the PFSM is on the right track, the Council notes, similarly as with the Progress Committee, that the component regarding management and storage of confiscated items of the plan of approach of the PFSM is not ready in 2014. The PFSM has only partially implemented its plans regarding confiscations. There is a draft process description “Confiscation procedure PFSM”, which has not been approved by the management team. The contents of that draft is verbally shared with police officers of the basic police care. Only in the event of confiscation of high risk items the detective department works in accordance with the draft process description. Verbal communication alone, regarding confiscations procedures, is according to the

Council insufficient taking into consideration the size of the police force. The Council agrees with the police management that the process description must be established and implemented after the position for administrator is filled. Implementation without an administrator will result, also in the eyes of the Council, in a storageroom filled with unorganized and non-registered confiscated items.

Documentation and packaging

With the exception of occurring missing confiscation lists, the police force, the RST and the OM work with the documents required by law, namely a police report, proof of receipt and waiver. The Council believes that the police force, in accordance with the law, should always add a list of not returned confiscated items to the criminal file. It also appears that the PFSM and the RST use a not legally required notice of confiscation. The packaging of confiscated items by both the PFSM as the RST are conducted in accordance with the legal provisions for such.

Confiscation by the basic police care and the detective department

The division of tasks between the basic police care (hereafter: BPC) and the detective department regarding confiscation is clear for both divisions; however, registration and communication about it needs more attention. The Council notes that the police management recognizes this problem and is trying to improve the situation internally through meetings with BPC and the police analyst.

Decision regarding the confiscated items

The law provides that the public prosecutor's office has to take a decision as soon as possible and as soon as the interest of the criminal procedure doesn't oppose to that, about an authorization to alienate, to destruct, to relinquish or for use for another purpose than the investigation (for) the items not suitable for storage or for which this is considered highly undesirable.

In addition to the public prosecutor's office the judge also has the power to take a decision about items that are unsuitable or unwanted for storage.

In case the items are unsuitable for long term storage or storage is highly undesirable, the judge decides about the authorization to alienate, to destruct, to relinquish or for use for another purpose than the investigation at the demand of the public prosecutor's office.

In practice, the public prosecutor's office does not always, in accordance with the law, reach a decision on the confiscated item as soon as possible or as soon as the interest of the criminal procedure doesn't oppose to that. The public prosecutor's office admits that confiscation has not always enjoyed the obligatory priority, but notes that the topic is now being addressed by them. For example a process description has been drafted. In addition, the prosecutor's office would not always be informed or would not always be informed in a timely manner by the police about each confiscation.

The Council considers the existing practice undesirable. The police force must ensure that the public prosecutor's office is informed in a timely manner. On the other hand, it may be expected that the prosecutor's office takes a decision, in accordance with the law, as soon as possible. This helps avoid that items are lost, diminished and devalued while it also reduces storage costs.

The Council notes that the public prosecutor's office does not always inform the police force about judgments of the court regarding the confiscation. Already in its report "The prosecutor's office in incident-based investigations in Sint Maarten" of September 2014, the Council recommends: "Provide feedback of settlement of the public prosecutor's office and judgments of the court, to police". This recommendation also applies with regard to the settlement of confiscation decisions.

Custodian

The court registrar, the custodian designated by law, who is responsible for the storage and registration of confiscated items, does not perform his legal duty.

The Council considers that the mere verbal agreement between the public prosecutor's office and the court registrar, stating that the PFSM and the RST carry out the tasks of the court registrar, is not sufficient. As long as the law does not provide otherwise, the court registrar must take up his responsibilities. In particular, the police force is disproportionately burdened by the current situation with the handling of confiscated items. The Council considers the work group already established, a good platform to tackle the observed bottlenecks. The work group, comprising of representatives of three divisions of the PFSM and the public prosecutor's office, should then be extended with the RST and the court registrar, so that all of the stakeholders are involved in the process.

Administrator

According to plans of the police force, the appointment of an administrator depends on the placement plan. The Council already has noted in its previous reports, including "The investigation procedure of the detective department within the Police Force in Sint Maarten" of June 2013, that the development scheme and the job classification system should be adopted as soon as possible. That is still not the case. Nevertheless the PFSM has hired an administrator for the non-high risk items and placed him in the organization. The Council appreciates the proactive attitude of the police force. The Council considers the role of administrator as essential for handling confiscated items, since this person will now take for his account the central storage and registration of non-high risk items.

Storage and registration of non-high risk items

The storage and registration of confiscated non-high risk items by police deserves attention, according to the Council. Furthermore, the Council, similar to members of the police force, considers it undesirable to have storage scattered in the police station and is in agreement with the police management that use of a central and locked storage is only useful if the administrator is present.

Within the police force, there is no central registration of all confiscated items. The fragmented registration hinders the oversight of items, control by managers and the monitoring of time limits. A central storage and registration promotes an energetic handling of confiscated items and faster return of items.

The RST is a smaller organization as compared to the PFSM, conducts other investigations and centrally records confiscated items in Summ-IT. Storage and registration of non-high risk items occurs without problems within the RST.

Sint Maarten, in addition, has an urgent need for a secure storage location for large vehicles and vessels.

Handling of high risk items

To counter criminal behavior and rid the community of harmful items, a proper handling of high risk items is of paramount importance. The Council notes that the PFSM is moving in the right direction regarding the handling of these items.

Regarding high risk items, the police force does work within the confines of the draft description. It is also clear who is responsible for high risk items confiscated.

The use of locked vaults and the use of the four-eye principle reduces the risks regarding the handling of high risk items confiscated. This principle is applied both when the police has to count monies as with keeping these locked away safely. Supervision is done by the section head. The Council is pleased that the court registrar, as the one legally responsible, is involved in the depositing of the confiscated funds identified as high risk. If applicable, the monies ultimately -in accordance with the statutory provision regarding such- end up on the account of the Crime Prevention Fund.

The RST also makes use of a safe and the court registrar.

The PFSM exclusively handles confiscated firearms and ammunition. Solid agreements have been made with the Netherlands Forensic Institute. These items are also temporarily stored in the vault, by police, which reduces risks such as loss.

After all, the police force also handles confiscated narcotics for all instances. Here also, the PFSM works according to the process description. The public prosecutor's office, appears, notwithstanding the statutory provision in this regard not to be always present with the destruction of narcotics. According to the Council, the public prosecutor's office must always supervise the destruction of narcotics. This decreases risks and increases the transparency during the destruction phase.

Given the fact that the police force takes care of some of the high risk items confiscated by the RST, it can be expected that the RST works according to the process description of the PFSM. This benefits a uniform handling of confiscated items.

Complaints

From the inspection conducted by the Council, it is evident that both at the Court of First Instance as at the PFSM, the RST and the public prosecutor's office, virtually no complaints about the state of affairs regarding confiscated items, have been made.

Recommendations

Based on the results of its investigation, the Council makes the following recommendations to the Minister of Justice:

To the Minister of Justice regarding the Police Force Sint Maarten and the public prosecutor's office:

1. Involve the legally appointed custodian, the court registrar, and the RST in the "confiscations"-work group, already established by the Police Force Sint Maarten and the prosecutor's office, charged with finding a permanent solution for the storage of vehicles and vessels.

To the Minister of Justice regarding the Police Force Sint Maarten:

2. Approve the functions book PFSM and, on very short notice, come with a solution to fill the post of administrator, so that the bottlenecks in decentralized recording and storage of confiscated items are resolved.
3. Establish, thereafter, within a reasonable time period, the process description on confiscated items and implement them for the entire workplace.
4. Encourage that the prosecutor's office is informed of any confiscation.
5. Add, in accordance with the law, a list of unreturned confiscated items, to the criminal file.

To the Minister of Justice regarding the public prosecutor's office:

6. Take care of the speedy handling of confiscated items or as soon as the interest of the investigations allows for such.
7. Comply with the legally assigned supervisory functions at every destruction of high risk items.

Inleiding

1.1 Inleiding en aanleiding

Ingevolge artikel 3, eerste lid, sub a Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving houdt de Raad voor de rechtshandhaving (hierna ook: de Raad) toezicht op onder andere de politie. In zijn jaarplan voor 2014 heeft de Raad bepaald dat een onderzoek plaatsvindt naar de afhandeling van strafrechtelijk inbeslaggenomen voorwerpen in de landen die onder de inspectiebevoegdheid van de Raad vallen.

In Sint Maarten nemen diverse instanties belast met de opsporing van strafbare feiten voorwerpen in beslag. Dit kunnen risicovolle voorwerpen zijn zoals geld, verdovende middelen en vuurwapens of niet-risicovolle voorwerpen zijn zoals telefoons, auto's en scooters. Inbeslagname dient overeenkomstig de wet en voortvarend te worden afgehandeld. De personen die bevoegd zijn voorwerpen in beslag te nemen moeten op de hoogte zijn van de toepasselijke regelgeving en procedures. De registratie en de bewaring dan wel vernietiging, voorzover van toepassing, moeten op orde zijn waardoor op elk moment kan worden nagegaan wie welke handeling met welk voorwerp heeft verricht en waar het voorwerp zich bevindt. Dit geldt vooral wanneer het gaat om risicovolle voorwerpen. Tot slot moet er gedurende de afhandeling van het beslag zowel intern, door de politieleiding, als extern door het openbaar ministerie (hierna ook: het OM) toezicht plaatsvinden. Met een juiste afhandeling van beslag wordt bewerkstelligd dat de inbreuk op het eigendomsrecht van burgers beperkt wordt, sporen veiliggesteld worden en de maatschappij wordt ontdaan van schadelijke voorwerpen.

1.2 Doelstelling

Het toezicht van de Raad heeft als doel duidelijk te maken of het Korps Politie Sint Maarten (hierna ook: KPSM), het Recherche Samenwerkingsteam (hierna ook: het RST) en het OM de wet- en regelgeving, het beleid en de procedures over de afhandeling van in beslaggenomen voorwerpen naleven.

1.3 Probleemstelling en onderzoeksvragen

De centrale vraag in dit onderzoek is:

'Wat is de procedure met betrekking tot het beheer van inbeslaggenomen voorwerpen en in hoeverre is de veiligheid en transparantie van het beheer van deze voorwerpen geborgd?'

Ter beantwoording van de hiervoor genoemde onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. Wordt de van toepassing zijnde wet- en regelgeving nageleefd?
2. Bestaat er voldoende kennis bij het personeel en is het voor de werkvloer helder wat concreet van hen wordt verwacht?
3. Wordt er controle uitgevoerd door de leiding van de politie als ook het OM?
4. Op welke wijze vindt de bewaring van inbeslaggenomen voorwerpen plaats en zijn de ruimtes die daarvoor worden gebruikt geschikt?
5. Op welke wijze vindt de registratie van inbeslaggenomen voorwerpen plaats?
6. Zijn er risico's verbonden aan het huidige systeem van het beheer van inbeslaggenomen voorwerpen?

1.4 Onderzoeksaanpak en -methode

De Raad is het onderzoek gestart door eerst juridisch en literatuuronderzoek naar het onderwerp te verrichten. Vervolgens zijn sleutelfiguren van het KPSM, het RST, het openbaar ministerie en de advocatuur geïnterviewd om vanuit verschillende invalshoeken een goed beeld te krijgen van de materie. Van de interviews zijn verslagen gemaakt en deze zijn ter validering aan de personen voorgelegd. De bevindingen zijn opgenomen in de rapportage en geanalyseerd. Tot slot zijn aanbevelingen geformuleerd.

1.5 Afbakening

Onder inbeslagneming verstaat het Wetboek van Stafvordering (hierna ook: het WvSv): *het onder zich nemen of gaan houden van voorwerpen of vorderingen ten behoeve van de strafvordering.*¹ Voorwerpen zijn: alle zaken en vermogensrechten. Vorderingen zijn in dit rapport geen onderwerp van onderzoek.

Hoewel verschillende instanties bevoegd zijn om voorwerpen in beslag te nemen, richt het onderzoek van de Raad zich op de afhandeling van door het KPSM en het RST inbeslaggenomen voorwerpen.

De Raad onderzocht zowel de afhandeling van risicovolle voorwerpen zoals geld, verdovende middelen en vuurwapens en munitie als niet-risicovolle voorwerpen zoals telefoons, auto's en scooters.

In dit onderzoek is niet aan de orde hoe het KPSM en het RST omgaan met de afhandeling van in bewaring genomen voorwerpen. Hieronder wordt verstaan voorwerpen die de politie onder zich neemt, zonder dat sprake is van strafrechtelijk beslag. Hierbij kan gedacht worden aan de persoonlijke eigendommen die de verdachte bij aanhouding op zich heeft en aan gevonden voorwerpen en voorwerpen die vrijwillig door mensen bij de politie worden afgegeven.

Het onderzoek heeft betrekking op de periode vanaf oktober 2010 tot en met augustus 2014.

1.6 Leeswijzer

De Raad bespreekt in hoofdstuk 2 het raamwerk van relevante wetgeving, regelgeving en overige documenten die voor dit onderzoek van belang zijn. De bevindingen zijn weergegeven in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 bevat de analyse en conclusies van de Raad.

¹ Artikel 1 Landsverordening van 5 november 1996 houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafvordering (Wetboek van Strafvordering), A.B. 2010, GT no. 1 en A.B. 2010, GT no. 30.

2

Achtergrondinformatie

Inleiding

Hieronder vermeldt de Raad kort het wettelijk kader en de overige documenten die het toetsingskader vormen voor het onderzoek naar inbeslaggenomen voorwerpen.

2.1 Wettelijk kader

De van toepassing zijnde wet- en regelgeving is voornamelijk te vinden in het Wetboek van Strafvordering. Conform artikel 143 WvSv is het Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen opgesteld.² In het volgende hoofdstuk gaat de Raad nader in op de voor dit onderzoek relevante wettelijke bepalingen uit het Wetboek van Strafvordering en het landsbesluit.

Verder is nog van belang de Landsverordening criminaliteitsbestrijdingsfonds. De netto-opbrengsten verkregen uit de verkoop van inbeslaggenomen voorwerpen die bij onherroepelijk vonnis zijn verbeurdverklaard, ontnomen en aan het verkeer onttrokken, worden in het criminaliteitsbestrijdingsfonds gestort.³

2.2 Plannen van het Korps Politie Sint Maarten

In juni 2011 is door het korps een Plan van Aanpak⁴ opgesteld waarin onder meer het project 'inbeslaggenomen goederen'⁵ is opgenomen. De planning vermeldt dat in 2012 een plan van aanpak inbeslaggenomen goederen geschreven zal worden en dat de meest relevante randvoorwaarde de bewaarlocatie is. In het herziene inrichtingsplan is in de aanstelling van een beheerder voorzien.

De Voortgangcommissie⁶ merkt in haar 13e rapportage op dat het onderdeel beheer en opslag van inbeslaggenomen goederen uit het plan van aanpak KPSM niet in 2014 gereed zal zijn en meer tijd vergt.

Naast het projectplan heeft het KPSM een concept-procesbeschrijving 'Procedure inbeslagneming KPSM' opgesteld. Het document is nog niet vastgesteld door de korpsleiding.

Het concept beschrijft het wettelijk kader en de te volgen procedures voor 8 verschillende (categorieën van) voorwerpen, te weten vuurwapens en munitie, verdovende middelen, sieraden en geld, voertuigen, documenten, niet voor opslag geschikte voorwerpen zoals dieren, digitale apparatuur en DNA sporen en overige voorwerpen. In het concept staan zowel algemene -voor elke inbeslagname geldende- regels als regels voor inbeslagname van specifieke voorwerpen.

² Artikel 143 Wetboek van Strafvordering; Landbesluit houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van enkele artikelen van het Wetboek van Strafvordering inzake de bewaring van in beslag genomen voorwerpen (Landsbesluit bewaring inbeslag genomen voorwerpen), A.B. 2013, GT no. 505.

³ Landsverordening houdende instelling van een criminaliteitsbestrijdingsfonds (Landsverordening criminaliteitsbestrijdingsfonds), AB 2013, GT no. 170.

⁴ Het Plan van Aanpak bestaat uit het verbeterplan, het inrichtingsplan en het programma verbetering KPSM. Het oorspronkelijke inrichtingsplan, versie 17a, d.d. 15 juni 2010, is goedgekeurd door de politieke stuurgroep. In 2012 is het inrichtingsplan herzien, maar het plan is niet bekrachtigd door het ministerieel overleg.

⁵ Verschillende plannen spreken over goederen, de Raad hanteert het begrip voorwerpen overeenkomstig de bepalingen in het Wetboek van Strafvordering.

⁶ Bij Koninklijk Besluit van 26 februari 2011 is de zogenoemde 'Voortgangcommissie Sint Maarten' ingesteld. Deze commissie houdt toezicht op de uitvoering van de plannen van aanpak die Sint Maarten heeft opgesteld om aan alle eisen te voldoen die behoren bij de status van land. Net zoals in haar voorgaande rapportages, doet zij verslag van de uitvoering van het plan van aanpak van het KPSM. De commissie rapporteert eens per kwartaal over de voortgang aan de minister-president van Sint Maarten en aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van Nederland.

Ten slotte staan in het jaarplan 2014 van het KPSM enkele beoogde acties en resultaten van het korps, waaronder het verwerven van en de inrichting van een ruimte voor inbeslaggenomen voertuigen en voorwerpen.

2.3 Jaarverslagen openbaar ministerie en Recherche Samenwerkingsteam

In de jaarverslagen van het OM zijn van een aantal onderzoeken summier de inbeslaggenomen voorwerpen beschreven, waarbij soms cijfers zijn genoemd.⁷

In de jaarverslagen van het Recherche Samenwerkingsteam zijn daarentegen specifieke aantallen van de door het team inbeslaggenomen voorwerpen genoemd, uitgesplitst naar inbeslaggenomen drugs, geld/vermogen en voorwerpen.⁸ Zo is bijvoorbeeld in 2012 door het RST in Sint Maarten 173 kilo drugs inbeslaggenomen.

De Criminaliteitsbeeldanalyse van 2011 vermeldt dat er in Sint Maarten geen centraal register wordt bijgehouden van inbeslaggenomen goederen.⁹ Hierdoor varieert de betrouwbaarheid van inbeslagnamecijfers sterk en is er soms overlap tussen de registratiecijfers van het KPSM, het RST, de douane en de kustwacht.

⁷ Jaarverslag OM 2010, 2012 en 2013.

⁸ Jaarverslag RST 2011, 2012 en 2013.

⁹ Criminaliteitsbeeldanalyse, KLPD, 2011.

3

Bevindingen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk bespreekt de Raad zijn bevindingen over de gang van zaken met betrekking tot inbeslaggenomen voorwerpen. Eerst vermeldt de Raad de wettelijke bepalingen, waarna de praktijk wordt geschetst. In aparte paragrafen gaat de Raad vervolgens in op de afhandeling van respectievelijk niet-risicovolle en risicovolle voorwerpen, waarbij ook de opslag, registratie en indien van toepassing vernietiging aan de orde komt. De bevindingen hebben zowel betrekking op het KPSM als het RST. Daar waar van toepassing vermeldt de Raad de verschillen.

3.2 Gronden voor inbeslagneming

Wetgeving

Het openbaar ministerie is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.¹⁰ Inbeslagneming behelst het onder zich nemen of gaan houden van voorwerpen ten behoeve van de strafvordering. Beslag is alleen als dwangmiddel toepasbaar indien sprake is van verdenking van een strafbaar feit. Afhankelijk van de situatie kan een ieder die de verdachte aanhoudt of staande houdt, een opsporingsambtenaar of de rechter-commissaris voor inbeslagneming vatbare voorwerpen in beslag nemen.¹¹ De gronden voor inbeslagname van voorwerpen zijn om de waarheid aan de dag te brengen, om wederrechtelijke verkregen voordeel aan te tonen, ter verbeurdverklaring en ter onttrekking aan het verkeer.¹² Daarnaast kan een voorwerp in beslag worden genomen tot bewaring van het recht tot verhaal voor een ter zake van dat misdrijf op te leggen geldboete of ter betaling van een geldbedrag ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel.¹³

Bevindingen

Het KPSM heeft veelvuldig te maken met beslag en categoriseert de voorwerpen die het in beslag neemt conform de in §2.2 beschreven concept-procesbeschrijving in vuurwapens en munitie, verdovende middelen, sieraden en geld, voertuigen, documenten, niet voor opslag geschikte voorwerpen (zoals dieren), digitale apparatuur en DNA sporen en 'overige' voorwerpen. Meestal nemen de politieagenten voorwerpen in beslag voor waarheidsvinding en onttrekking aan het verkeer. Het RST verricht alleen projectmatige onderzoeken, waardoor het team minder frequent dan het korps en veelal bij (huis)zoekingen voorwerpen in beslag neemt.

¹⁰ Artikel 9 Rijkswet openbare ministeries van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, Stb. 2010, 336 en 338.

¹¹ Artikel 120, 121 en 130 Wetboek van Strafvordering.

¹² Artikel 119 Wetboek van Strafvordering.

¹³ Artikel 199a Wetboek van Strafvordering

3.3 Afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen

Hierna beschrijft de Raad de procedure nadat voorwerpen in beslag genomen zijn.

3.3.1 Documenten en verpakking bij inbeslagname

Wetgeving

Op grond van de wet maken opsporingsambtenaren ten spoedigste proces-verbaal (hierna ook: PV) op van het door hen opgespoorde strafbare feit of van hetgeen door hen tot opsporing is verricht of bevonden.¹⁴ Zoveel mogelijk wordt aan degene bij wie voorwerpen zijn inbeslaggenomen, een bewijs van ontvangst afgegeven.¹⁵ Tevens wordt een lijst van inbeslaggenomen, niet teruggegeven voorwerpen toegevoegd aan het strafdossier.¹⁶

Verder bepaalt de wet dat inbeslaggenomen voorwerpen zoveel mogelijk gesloten en verzegeld in een omslag worden bewaard.¹⁷ De omslag vermeldt de dag van inbeslagneming, welke voorwerpen en bij wie ze in beslag zijn genomen. Als het voorwerp niet in een omslag kan, wordt er een strook aan gehecht met vermelding van de hiervoor genoemde gegevens of wordt het gewaarmerkt.

Bevindingen

Behalve de hierboven genoemde wettelijk verplichte documenten dient bij elke inbeslagname volgens geïnterviewden een kennisgeving van inbeslagname (hierna ook: Kvl)¹⁸ en indien van toepassing een verklaring van afstand opgesteld te worden (waarover in paragraaf 3.3.6 meer). De Kvl beschrijft het inbeslaggenomen voorwerp en bevat relevante informatie voor het OM. Volgens een advocaat wordt door zowel het KPSM als het RST niet altijd even consequent met een kennisgeving gewerkt. Het RST laat in de fase van wederhoor weten dat het PV van huiszoeking, het verslag van binnentreden en de Kvl naar de rechter-commissaris gestuurd worden, omdat de doorzoeken van het team onder zijn leiding plaatsvinden. Tevens wijst het OM er in de wederhoorfase op dat het strafdossier van het KPSM enkel Kvl's en geen complete beslaglijst bevat. Voorts zijn de meningen van de respondenten verdeeld over de vraag of de opsporingsambtenaren altijd gebruik maken van bewijzen van ontvangst. Het KPSM heeft voorbeelden van 'templates' op intranet geplaatst.

3.3.2 Inbeslagname door de basispolitiezorg

Bevindingen

Indien de medewerkers van de basispolitiezorg (hierna ook: BPZ) een voor inbeslagname vatbaar voorwerp aantreffen verrichten zij een aantal handelingen alvorens het voorwerp en de verdachte over te dragen aan de algemene recherche of een specialistisch team van de recherche.

De medewerker verpakt het inbeslaggenomen voorwerp, stelt een Kvl op, maakt een PV van bevindingen en muteert de bevindingen over de inbeslagname in Actpol. Tevens legt de wachtcommandant de door de BPZ inbeslaggenomen voorwerpen vast in een cahier. In de nachtelijke uren verricht de BPZ de noodzakelijke handelingen om het voorwerp veilig te stellen, bijvoorbeeld het oproepen van de takelwagen ter overbrenging van het inbeslaggenomen voertuig naar het bureau, totdat het voorwerp de volgende morgen overhandigd kan worden aan de recherche. Uit interviews blijkt dat de communicatielijnen tussen de algemene dienst en de justitiële dienst voor wat betreft het overdragen van documentatie van inbeslaggenomen goederen niet vlekkeloos verloopt. In het verleden is het bijvoorbeeld voorgekomen dat een door de BPZ opgestelde Kvl in de inbeslaggenomen auto achterbleef, in plaats van dat het document terecht kwam bij de recherche. Als gevolg hiervan had de recherche geen weet van het inbeslaggenomen voorwerp. Om de registratie en communicatie beter te laten verlopen houden de BPZ en de analist van het KPSM periodieke bijeenkomsten.

¹⁴ Artikel 186 lid 1 Wetboek van Strafvordering.

¹⁵ Artikel 141 lid 1 Wetboek van Strafvordering; Artikel 3 lid 1 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

¹⁶ Artikel 4 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

¹⁷ Artikel 141 lid 1 Wetboek van Strafvordering; Artikel 3 lid 1 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

¹⁸ In tegenstelling tot in Nederland is de kennisgeving van inbeslagname in Sint Maarten niet wettelijk vereist. In artikel 94 lid 3 van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering j° Aanwijzing inbeslagneming (artikel 94 Wv5v) (Stcrt. 2014, 18598), is nader uitgewerkt welke informatie de Kvl in Nederland dient te bevatten.

3.3.3 Inbeslagname door de recherche

Bevindingen

Het KPSM

Als de rechercheur zelf het voorwerp in beslag neemt verricht hij dezelfde handelingen als de medewerker BPZ, behalve de registratie in Actpol. Afhankelijk van het voorwerp vindt overdracht plaats van de algemene recherche naar een specialistisch team van de recherche. De recherche is vervolgens verantwoordelijk voor registratie op de digitale schijf van de recherche, opslag van het inbeslaggenomen voorwerp en het verdere onderzoek. Ook neemt de rechercheur volgens het KPSM contact op met de officier van Justitie (hierna ook: OvJ) voor een beslagbeslissing. Het OM geeft in de wederhoorfase aan dat dit niet altijd gebeurt.

Het RST

Bij het RST stelt de rechercheur zowel een PV als een KVI en een bewijs van ontvangst op. De notulist, vaak een recherche-assistent, stelt ter plaatse een lijst van inbeslaggenomen voorwerpen op, voorziet de voorwerpen van een uniek nummer, verpakt ze in een verzegelbare plastic zak en stopt de voorwerpen in een krat. Voorts is de notulist verantwoordelijk voor de registratie van het beslag. Per onderzoek vindt registratie plaats in het bedrijfsprocessensysteem genaamd *Summ-IT*.

3.3.4 De beslagbeslissing van het OM

Wetgeving

De wet bepaalt dat de officier van Justitie over teruggave van het voorwerp beslist zodra het belang van strafvordering zich hier niet meer tegen verzet (zie ook § 3.3.6).¹⁹ Als de voorwerpen niet geschikt zijn voor opslag of als dit ongewenst is beslist het OM zo spoedig mogelijk of het een machtiging tot vervreemding, vernietiging, prijsgeve of bestemming tot een ander doel van het inbeslaggenomen voorwerp verleent aan de bewaarder of opsporingsambtenaar (zie ook § 3.5)²⁰ De bedoelde voorwerpen betreffen onder meer verdovende middelen en autowrakken.²¹

Bevindingen

Respondenten geven aan dat het OM niet altijd tijdig een beslagbeslissing neemt. Het beslag zou bij het OM geen prioriteit hebben en dossiers raken bij deze instantie uit zicht door wisseling van de wacht. In de fase van wederhoor beaamt het openbaar ministerie dat beslag de afgelopen jaren onvoldoende aandacht en prioriteit heeft gehad, maar dat het zich niet kan vinden in de stelling dat dossiers uit het zicht raken door wisseling van de wacht bij het OM. Het OM heeft daarentegen de indruk dat de informatievoorziening vanuit het korps niet goed verloopt, waardoor de officier vaak niet op de hoogte is van het beslag of niet tijdig een beslissing kan nemen wegens het ontbreken van de hiervoor benodigde informatie. Andere redenen voor het uitblijven van een beslagbeslissing zijn dat het opsporingsonderzoek lang duurt of omdat in de zaak beroep wordt ingesteld. Ten slotte wordt de beslissing bemoeilijkt doordat verschillende onderdelen van het inbeslaggenomen voorwerp, bijvoorbeeld een voertuig, vermoedelijk niet dezelfde eigenaar hebben of de eigendom vaak moeilijk te bewijzen is van bijvoorbeeld een scooter omdat er vaak niet meer over is dan een 'geraamte'. Er is geen centraal punt waar de eigendom van auto's geverifieerd kan worden.

Het RST trekt zelf bij het OM aan de bel indien lange tijd niets van het OM vernomen wordt. Ook advocaten gaan vaak zelf voor hun cliënt achter een beslagbeslissing van de officier aan.

Een respondent is van mening dat termijnbewaking een taak van de officier is. Indien de OvJ hier scherper op zou toezien zou dit een positief effect hebben op de afhandeling van het beslag door de politie. In wederhoor wijst de officier van Justitie erop dat vanuit het OM thans meer aandacht is voor het onderwerp strafrechtelijk inbeslaggenomen voorwerpen. Zo is men bezig met het schrijven van een beslagprocedure.

¹⁹ Artikel 144 Wetboek van Strafvordering.

²⁰ Artikel 142 Wetboek van Strafvordering j° art. 7 Landbesluit bewaring inbeslag genomen voorwerpen.

²¹ Artikel 142 lid 2 Wetboek van Strafvordering j° artikel 10 lid 1 Landbesluit bewaring inbeslag genomen voorwerpen.

Ook is een aantal maanden geleden een zogenaamde 'beslagstempel' besteld, zodat op een strafdossier duidelijker naar voren komt dat een beslagbeslissing genomen moet worden. Het OM houdt wel eens 'beslagdagen', om achterstanden in beslagbeslissingen in te lopen. Dit houdt in dat de officier op locatie bij het RST of KPSM een beslissing over de aanwezige inbeslaggenomen voorwerpen neemt.

3.3.5 De beslagbeslissing door de rechter

Wetgeving

De wet bepaalt dat de beslissingsbevoegdheid over voor opslag ongeschikte of ongewenste voorwerpen behalve aan het OM ook aan de rechter toekomt. Ingeval de voorwerpen ongeschikt zijn voor opslag gedurende lange tijd of dit hoogst ongewenst wordt geacht beslist de rechter over de machtiging tot vervreemding, vernietiging, prijsgave of bestemming tot een ander doel, op vordering van het OM.

Bevindingen

Volgens een geïnterviewde wordt in de praktijk het overgrote deel van de beslissingen over inbeslaggenomen voorwerpen op de inhoudelijke behandeling van de strafzaak ter zitting door het Gerecht in eerste aanleg in Sint Maarten genomen. Het OM geeft in wederhoor aan dat dit juist niet het geval is. De meeste beslagbeslissingen worden door het OM genomen.

Een OvJ meldt dat als er geen beslaglijst in het dossier zit, de rechter geen beslissing wil nemen over het voorwerp. In dit soort gevallen wil de KvI nog wel eens uitkomst bieden, welke dan als beslaglijst dient.

Een respondent van het KPSM geeft aan dat het OM het korps niet altijd op de hoogte stelt nadat de rechter heeft beslist over het beslag. In de fase van wederhoor zegt het OM dit te onderkennen en te werken aan de eerder genoemde standaardprocedure. Daarentegen informeert het OM het RST wel nadat de rechter vonnis heeft gewezen, waarna het RST de inbeslagname afhandelt.

3.3.6 Teruggave van inbeslaggenomen voorwerpen

Wetgeving

De hoofdregel is dat een inbeslaggenomen voorwerp wordt terugggegeven aan de rechthebbende. Die verplichting bestaat niet indien de rechthebbende ten overstaan van een officier of hulpofficier van justitie is gevraagd of hij afstand wil doen van het voorwerp en een verklaring van afstand heeft ondertekend.²²

Bevindingen

Als beslist is dat het voorwerp terugggegeven kan worden, tekent de OvJ dit wel eens op de KvI aan. De praktijk is volgens de OvJ doorgaans dat geen KvI opgemaakt wordt indien tot teruggave is beslist. Echter indien er al een kennisgeving is opgesteld gelast de officier vaak telefonisch of per e-mail de teruggave. De rechercheur neemt de beslissing dan op in het PV. Bij retournering van het inbeslaggenomen voorwerp wordt door de politie aan de rechthebbende een bewijs van teruggave verstrekt.

In het geval er een besluit door het OM of de rechter is genomen geschiedt retournering door het korps volgens bevroegden niet altijd op korte termijn, omdat het KPSM de opslag en registratie niet op orde heeft. Een respondent uit de advocatuur stelt dat nadat hij contact opneemt met de OvJ het voorwerp alsnog op korte termijn wordt terugggegeven.

²² Artikel 144 lid 2 Wetboek van Strafvordering jo artikel 3 lid 3 Landbesluit inbeslag genomen voorwerpen.

Het OM heeft niet de indruk dat er met enige regelmaat voorwerpen zoek raken. Ook de korpsleiding is van mening dat een gering deel van de inbeslaggenomen voorwerpen kwijt raakt. Respondenten uit de advocatuur zijn een andere mening toegedaan. Volgens een advocaat raken nog steeds voorwerpen zoals geld, sieraden en paspoorten kwijt door onzorgvuldigheid en onvoldoende registratie bij KPSM, ook al is het de laatste twee jaren verbeterd. Eén advocaat stelt dat voorwerpen bij beslag minder snel zoek raken dan bijvoorbeeld bij bewaring omdat bij bewaring minder goed geregistreerd wordt dan bij beslag vanwege het ontbreken van onderzoeksbelang. Een zoekgeraakt voorwerp zou vaak na de nodige inspanning en tijdsverloop wel weer boven water komen. Een geïnterviewde uit de advocatuur neemt soms rechtstreeks contact op met het OM om duidelijkheid te krijgen over het voorwerp.

Het KPSM werkt voor wat betreft de verklaring van afstand met een formulier. In de zaken van het RST komt het niet vaak voor dat een verdachte tekent voor afstand van zijn inbeslaggenomen voorwerpen, omdat deze voorwerpen (zoals bijvoorbeeld vuurwapens) zich hier niet voor lenen.

3.4 Afhandeling van niet-risicovolle voorwerpen

Onder niet-risicovolle voorwerpen worden onder meer verstaan telefoons, auto's en scooters. Hieronder zet de Raad uiteen hoe en op grond waarvan de inbeslagname van dergelijke voorwerpen wordt afgehandeld.

3.4.1 Procesbeschrijving

Bevindingen

De werkwijze zoals beschreven in de in § 2.2 genoemde concept-procesbeschrijving van het KPSM is voor de niet-risicovolle voorwerpen mondeling medegedeeld aan de verschillende researchteams van het korps. De leiding van het korps stelt dat de volledige beschrijving nog niet is geïmplementeerd, om te voorkomen dat -door het ontbreken van een beheerder- voorwerpen ongeordend opgeslagen worden in de daarvoor gereserveerde opslagruimte. Op het intranet van het korps is wel een verkorte beschrijving te vinden. De volledige versie van het document zou ook mondeling besproken zijn met de medewerkers van de basispolitiezorg.

Verder heeft de portefeuille houdende officier een memo opgesteld waarin beknopt het wettelijk kader met betrekking tot beslag is weergegeven. Tevens is in 2014 een werkgroep opgericht, die zich nog in de opstartfase bevindt. De werkgroep bestaat uit leden van het KPSM (verkeers afdeling, afdeling recherche en info-unit) en het OM. De OvJ is alleen bij het overleg aanwezig indien dat nodig is. Het doel van de werkgroep is volgens bevrageden om het beslag in goede banen te leiden en knelpunten in kaart te brengen. Een groot probleem zijn de inbeslaggenomen auto's.

Het RST werkt voor wat betreft beslag overeenkomstig de werkwijze in Nederland. Er is geen procesbeschrijving voor inbeslagname, behalve 1 A4-tje over hoe te handelen in het geval een persoon zijn voorwerp niet ophaalt. Het voorwerp mag dan vernietigd worden. Een schriftelijke beschrijving is volgens het RST niet nodig, omdat het beslag gestructureerd is in het bedrijfsprocessensysteem *Summ-IT* en het RST met een beperkte groep ervaren medewerkers werkt. De werkwijze is volgens bevrageden mondeling overgebracht.

Respondenten signaleren dat de afhandeling van beslag door het KPSM en het RST over het algemeen sinds de transitie verbeterd is, maar er ligt nog werk. Een respondent uit de advocatuur meent dat elk korpslid op eigen kennis handelt, en dus niet op grond van de concept-procesbeschrijving. De portefeuille houdende OvJ is tevreden over de kennis van de politie over inbeslagname. Volgens deze officier heeft de politie prima tussen de oren wat te doen in het geval van beslag. Er zit volgens de OvJ echter wel een 'gat' bij het KPSM tussen het weten wat er dient te gebeuren en dat dan ook daadwerkelijk doen. Alle korpsleden hebben een cursus PD-management gevolgd, zo vertelt een bevragede van het KPSM. Tevens weet men dat het OM een beslagbeslissing moet nemen.

3.4.2 Bewaring

In het geval de officier oordeelt dat het beslag gehandhaafd blijft, dient het voorwerp bewaard te worden.

3.4.2.1 Bewaarder/beheerder

De Raad maakt in zijn onderzoek onderscheid tussen de bewaarder, dat is de bij wet aangewezen persoon belast met de bewaring van inbeslaggenomen voorwerpen en de beheerder, de niet bij wet verplichte persoon die in de praktijk de inbeslaggenomen voorwerpen bij het KPSM en het RST beheert.

Wetgeving

De wet stelt dat inbeslaggenomen voorwerpen waarvan de bewaring noodzakelijk wordt geacht, onder de hoede van een bewaarder worden gesteld.²³ De griffier van het Gerecht in eerste aanleg is in de wet aangewezen als bewaarder.²⁴ Deze bewaarder dient een register bij te houden met aantekeningen en geeft een voorwerp niet af dan tegen een door de ontvanger ondertekend bewijs.²⁵ Tevens draagt de bewaarder er zorg voor dat een inbeslaggenomen voorwerp zodanig wordt opgeslagen, dat het steeds met het minst mogelijke oponthoud voor het onderzoek ter beschikking kan worden gesteld.²⁶

Het OM kan op grond van de wet ook een andere bewaarder aanwijzen indien dit voor het behoud, de bestemming of de beveiliging van een voorwerp redelijkerwijs noodzakelijk is. Een door de OvJ gegeven last tot teruggave van een inbeslaggenomen voorwerp is gericht tot de bewaarder. Indien de bewaarder niet aan deze last kan voldoen houdt hij het voorwerp onder zich totdat 6 maanden sedert de last of totdat 3 jaren sinds de inbeslagneming is verstreken. Dit is bijvoorbeeld van toepassing in het geval de persoon onvindbaar is.

Bevindingen

Alle geïnterviewden constateren dat de griffier zijn wettelijke taak als bewaarder niet uitvoert.²⁷ Daardoor komt de afhandeling van beslag in de praktijk aan op het KPSM en het RST. Dit betekent bijvoorbeeld dat het KPSM of het RST de last tot teruggave van het OM ontvangt.

In het herziene inrichtingsplan van het KPSM is 1 fte opgenomen voor de functie van beheerder van inbeslaggenomen goederen.²⁸ Begin 2014 is een beheerder aangesteld, die zich alleen over niet-risicovolle voorwerpen zal ontfemen. Deze persoon is echter sinds de aanstelling langdurig ziek.

Bij het RST fungeren twee recherche-assistenten – onder eindverantwoordelijkheid van een projectleider – als beheerders van inbeslaggenomen voorwerpen, niet zijnde risicovolle voorwerpen.

3.4.2.2 Opslag en registratie

Wetgeving

Bij landsbesluit houdende algemene maatregelen worden regels gesteld omtrent de wijze waarop de inbeslaggenomen voorwerpen worden bewaard en ter beschikking van het onderzoek gehouden, dan wel worden vervreemd, vernietigd, prijsgegeven of tot een ander doel dan het onderzoek bestemd.²⁹ De bewaring vindt plaats bij de griffie van het Gerecht waar de zaak wordt vervolgd of vermoedelijk zal worden

²³ Artikel 141 Wetboek van Strafvordering.

²⁴ Artikel 2 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

²⁵ Artikel 5 en 6 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

²⁶ Artikel 8 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

²⁷ In Nederland was net als in Sint Maarten de griffier als bewaarder aangewezen. In de praktijk bleek echter Domeinen Roerende Zaken goed uitgerust te zijn voor het beheer van verschillende voorwerpen, waardoor gerechtelijke bewaring onder verantwoordelijkheid van de griffier uitzondering werd. Thans bestaat geen behoefte meer aan een structurele voorziening voor gerechtelijke bewaring, waardoor de bepalingen waarin de griffier als bewaarder wordt aangewezen en de opslag in het gerechtsgebouw plaatsvindt niet meer gelden. Zie Nota van Toelichting bij Besluit van 16 april 2012 tot wijziging van het Besluit inbeslaggenomen voorwerpen in verband met een actualisering in de aanduiding van bepaalde diensten, Stb. 2012, nr. 168.

²⁸ Het herziene inrichtingsplan van 2012 is niet bekrachtigd door het ministerieel overleg.

²⁹ Artikel 143 Wetboek van Strafvordering.

vervolgd en de griffier houdt een register bij.³⁰ De nota van toelichting bij het Landsbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen onderschrijft deze werkwijze.³¹

In geval van opslag van voorwerpen bij een ander, niet zijnde de bewaarder of een overheidsinstelling, kan de OvJ voor de bewaring een vergoeding toekennen.³² Tevens vermeldt de wet dat de bewaring, het onderhoud en de teruggave van een inbeslaggenomen voorwerp of de opbrengst daarvan zonder kosten voor degene bij wie het voorwerp in beslag werd genomen en voor degene aan wie het moet worden teruggegeven geschiedt.³³

Bevindingen

Uit het onderzoek van de Raad blijkt dat bewaring van inbeslaggenomen voorwerpen niet bij de griffie van het Gerecht plaatsvindt. De griffier geeft desgevraagd aan dat het Gerecht kampt met logistieke problemen. Als gevolg hiervan is gekozen voor een praktische oplossing, inhoudende dat met het OM de mondelinge afspraak is gemaakt dat de daadwerkelijke opslag van inbeslaggenomen voorwerpen plaatsvindt bij het KPSM of het RST. Door deze afspraak houdt de bewaarder ook geen wettelijk verplicht register van inbeslaggenomen voorwerpen bij.

Zoals al eerder aangegeven is de aanschaf en inrichting van een ruimte voor inbeslaggenomen voertuigen en voorwerpen één van de in het Plan van Aanpak uit 2010 en ook in het jaarplan van 2014 genoemde voornemens. Voor de opslag van niet-risicovolle voorwerpen (m.u.v. grote voorwerpen zoals auto's) heeft het korps een afgesloten ruimte grenzend aan de binnenplaats gereserveerd, waarvoor de beheerder verantwoordelijk is. Het KPSM is van mening dat de voor de opslagruimte verantwoordelijke beheerder zijn werkzaamheden eerst moet aanvangen, voor de ruimte in gebruik genomen kan worden. Niet-risicovolle voorwerpen slaan de recherche-assistenten van het RST op in de daarvoor bestemde afgesloten ruimte. Zoveel mogelijk worden de voorwerpen per onderzoek in plastic bakken bewaard.

Volgens alle bevrageden is de opslag van voer- en vaartuigen voor zowel het KPSM als het RST en het OM problematisch omdat er geen geschikte bewaarplaats voor is. Op het moment is de binnenplaats van het korps afgeladen met auto's, scooters en opgestapelde fietsen. Verder worden bij het BBW-gebouw auto's gestald, daar is geen beveiliging waardoor er vernielingen en diefstallen plaatsvinden, of wordt een particulier bedrijf ingeschakeld, hetgeen kosten met zich meebrengt.

Volgens een respondent uit de advocatuur zijn de meningen verdeeld over wie verantwoordelijk is voor opslagkosten bij particulieren, zoals *Hungry's towing service*.

Het OM benadert de rechter in eerste aanleg kort na de inbeslagname voor een beslissing tot vervreemding van waardevolle auto's.³⁴ Op die manier worden de opslagkosten en het waardeverlies van deze auto's beperkt.

Verder is de opslag van andere niet-risicovolle voorwerpen, zoals computers en telefoons een probleem binnen het korps. De concept-procesbeschrijving voorziet in een procedure voor de opslag van deze voorwerpen, maar een geïnterviewde van het korps stelt dat deze procedure pas gevolgd kan worden als er een beheerder is. Dan kan ook de opslagruimte in gebruik genomen worden en kunnen inbeslaggenomen voorwerpen centraal geregistreerd worden.

Als gevolg van genoemde knelpunten komt de verantwoordelijkheid voor opslag en registratie op de schouders van de behandelend rechercheur terecht. Dit houdt in dat hij het voorwerp in zijn kantoor of elders in het bureau onderbrengt. In het politiebureau liggen hierdoor her en der in beslaggenomen voorwerpen verspreid.

³⁰ Artikel 2 j° 5 Landsbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

³¹ Nota van toelichting behorende bij het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van de 25ste september 1997 ter uitvoering van enkele artikelen van het Wetboek van Strafvordering (P.B. 1996, no. 164) inzake de bewaring van inbeslaggenomen voorwerpen (Landsbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen). Dit landsbesluit is niet meer van kracht, maar de tekst van het wel geldende landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van enkele artikelen van het Wetboek van Strafvordering inzake de bewaring van in beslag genomen voorwerpen (AB 2013, GT no. 505) is identiek. Bij dit laatste landsbesluit is echter geen nota van toelichting aangetroffen.

³² Artikel 9 lid 3 Landsbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

³³ Artikel 12 lid 1 Landsbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

³⁴ Artikel 142 lid 3 j° artikel 10 lid 2 Landsbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

3.5 Afhandeling van risicovolle voorwerpen

3.5.1 Procesbeschrijving

De recherche van het KPSM hanteert voor wat betreft de afhandeling van in beslaggenomen risicovolle voorwerpen de in § 2.2 vermelde uitgebreide concept-procesbeschrijving.

Zoals de Raad eerder constateerde beschikt het RST niet over een procesbeschrijving.

3.5.2 Risicovolle voorwerpen

Risicovolle voorwerpen zijn voorwerpen van waarde, zoals geld, of voorwerpen waarvan onttrekking aan het verkeer gewenst is, zoals verdovende middelen en vuurwapens en munitie.

3.5.2.1 Geld

Wetgeving

Gelden en geldswaarden worden volgens de wet zo spoedig mogelijk gestort in de consignatiekas dan wel op een daartoe bestemde rekening van Sint Maarten, zo bepaalt de wet.³⁵

Bevindingen

In de praktijk worden de bankbiljetten en munten na inbeslagname op het bureau geteld, waarbij telkens twee mensen aanwezig zijn (het vier-ogenprincipe). Tevens stelt men een PV op en wordt direct contact opgenomen met de OvJ. Indien de zaakofficier beslist dat het beslag gehandhaafd blijft krijgt het KPSM of het RST de opdracht om het geld naar de griffier te brengen. Alle inbeslaggenomen gelden worden door de griffier samen met een medewerker van het korps (vaak een fraude rechercheur) of van het RST (de recherche-assistent of financieel rechercheur) naar de bank gebracht en op een bankrekening van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie gestort, onder vermelding van de gegevens van de zaak. In het geval van teruggave van het gestorte geld, geeft het OM opdracht aan de griffier om het geld – via de bank – terug te geven aan degene aan wie het geld was onttrokken. Indien de rechter het geld verbeurd verklaart krijgt de griffier van de officier, die belast is met de executie van rechterlijke vonnissen, opdracht om het geld over te boeken naar het Criminaliteitsbestrijdingsfonds.

Vanaf inbeslagneming tot aan de overdracht aan de griffier is de sectiechef van het KPSM verantwoordelijk voor de tijdelijke opslag van het geld in de grote kluis.³⁶ De kluis heeft twee aparte sleutels en kan alleen op basis van het vier-ogenprincipe geopend worden. De sectiechef houdt in een cahier bij welke voorwerpen zich in de kluis bevinden, wie ervoor verantwoordelijk is en welke bestemming het voorwerp heeft als het de kluis verlaat.

De rechercheur belast met het onderzoek registreert per onderzoek digitaal op de schijf van de recherche de afhandeling van het inbeslaggenomen geld.

Het Recherche Samenwerkingsteam volgt ten aanzien van inbeslagname, het tellen van geld en geldswaarden en contact met de OvJ en de griffier vrijwel dezelfde procedure als het KPSM. Bedragen van meer dan NAF 10.000,00 stort het RST, met medewerking van de griffier, echter gelijk bij de bank. Kleinere bedragen worden onder verantwoordelijkheid van de projectleider in de kluis van het RST bewaard totdat de officier een beslissing neemt. Indien is te voorzien dat een verdachte voor langere tijd in voorlopige hechtenis blijft, wordt het bedrag alsnog door tussenkomst van de griffier naar de bank gebracht.

³⁵ Artikel 9 landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

³⁶ De sectiechef is ook verantwoordelijk voor de opslag van sieraden in de grote kluis.

3.5.2.2 Vuurwapens en munitie

Bevindingen

Het KPSM verzorgt voor alle diensten, waaronder het RST, de afhandeling van inbeslaggenomen vuurwapens en munitie. De opsporingsambtenaar die het vuurwapen in beslag neemt stelt een KvI en een PV van bevindingen op en draagt het voorwerp (indien mogelijk) in een verzegelde plastic zak over aan de Forensische Opsporing (hierna ook: FO) van het KPSM. Deze laatste stelt een PV van onderzoek op. Indien het RST het vuurwapen aan het KPSM overdraagt, stelt het RST bij overhandiging aan het KPSM een bewijs van overdracht op.

Tussen het OM, het KPSM en het Nederlands Forensisch Instituut (hierna ook: NFI) is in 2010 een convenant gesloten waarin is overeengekomen dat het KPSM alle wapens voor ballistiek onderzoek naar Nederland stuurt. Het instituut heeft exclusief voor Sint Maarten een databank ingericht voor de opslag van data over vuurwapens en munitie (en DNA). Tevens is er een voorziening voor de bewaring van vuurwapens en munitie. Na het onderzoek door het NFI ontvangt het KPSM het rapport en bewaart het instituut de vuurwapens 5 jaar en vernietigt deze nadien door middel van omsmelting.

Vanaf de inbeslagneming tot aan verzending naar het Forensisch Instituut en als het nodig is dat het vuurwapen voor vervolgonderzoek terug komt in Sint Maarten is de FO van het KPSM, in de persoon van de 'taakaccounthouder vuurwapens', verantwoordelijk voor de opslag van het wapen in de kluis en de registratie daarvan op de digitale schijf van de recherche. Gedurende de hiervoor beschreven procedure zou volgens een woordvoerder van het KPSM nog nooit een wapen zijn kwijtgeraakt.

Indien het wapen door het RST in beslag is genomen, draagt de FO na afronding van het onderzoek de onderliggende bewijsdocumenten zoals Pv's en het door het NFI opgestelde rapport over aan het Recherche Samenwerkingsteam.

3.5.2.3 Verdovende middelen

Wetgeving

De wet bepaalt dat indien de voorwerpen niet geschikt zijn voor opslag of dit hoogst ongewenst wordt geacht, de machtiging tot vervreemding, vernietiging, prijsgeve of bestemming tot een ander doel door het OM kan worden verleend aan de bewaarder, dan wel aan de ambtenaar die de voorwerpen in afwachting van hun vervoer naar de bewaarder onder zich heeft.³⁷ Onder de voorwerpen die niet geschikt zijn voor opslag of waarvan opslag hoogst ongewenst wordt geacht zijn onder andere begrepen middelen als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Opiumlandsverordening.³⁸ In deze gevallen stelt de opsporingsambtenaar zich onverwijld in verbinding met het openbaar ministerie met het verzoek tot het verlenen van bedoelde machtiging.³⁹ Middelen als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Opiumlandsverordening worden pas vernietigd nadat daarvan monster is genomen.⁴⁰ De vernietiging van deze middelen geschiedt onder toezicht van een officier van justitie.

Bevindingen

Vanaf het aantreffen van de verdovende middelen tot aan de vernietiging ervan vindt de bewaring plaats in de grote kluis op het politiebureau, waarvoor de sectiechef verantwoordelijk is. In de nachtelijke uren worden verdovende middelen door de wachtcommandant bewaard in een afgesloten ladenkast tot aan overdracht aan de recherche. Het KPSM streeft ernaar verdovende middelen zo snel mogelijk te vernietigen.

Het RST weegt de verdovende middelen eerst, stelt een KvI op, vraagt een machtiging tot vernietiging aan de OvJ en registreert het beslag in *Summ-IT*, alvorens de overdracht van de middelen aan de FO van het KPSM

³⁷ Artikel 142 lid 2 Wetboek van Strafvordering.

³⁸ Artikel 10 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

³⁹ Artikel 13 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

⁴⁰ Artikel 15 Landbesluit bewaring inbeslaggenomen voorwerpen.

plaatsvindt. Deze afdeling van het korps verzorgt namelijk ook voor alle instanties de afhandeling van in beslag genomen verdovende middelen.

De FO weegt de middelen en test ze indicatief (*fieldtest*). Vervolgens neemt de rechercheur zowel een monster (maximaal 5 gram) als een contramonster (maximaal 5 gram) en maakt foto's. Indien een rapport van het laboratorium gewenst is, stuurt men het monster naar het NFI. Het contramonster blijft achter in de grote kluis van het korps. Indien van toepassing koppelt de forensische afdeling de resultaten van het onderzoek aan het RST terug.

De Justitiële Dienst van het KPSM of het RST vraagt de machtiging tot vernietiging aan de OvJ. Het OM neemt ook wel eens zelf het initiatief bij het verlenen van een machtiging. De vernietiging van de verdovende middelen vindt door het korps plaats door middel van verbranding in een oven op de vuilstortplaats. Bij de vernietiging zijn aanwezig het arrestatieteam voor de beveiliging, de recherche en de technische Opsporings- en Herkenningsdienst. Om te verzekeren dat de hoeveelheden die in beslag zijn genomen ook daadwerkelijk worden vernietigd, worden van elke handeling foto's genomen. Het OM is alleen bij de vernietiging van exceptionele voorwerpen aanwezig, zoals een hele grote partij drugs. Nadat de rechter heeft beslist in de zaak wordt ook het contramonster, met toestemming van het OM, door het korps vernietigd.

3.6 Beklagprocedure over inbeslagneming

Wetgeving

De belanghebbenden kunnen zich schriftelijk beklagen over inbeslagneming, over het gebruik van inbeslaggenomen voorwerpen, over het uitblijven van een last tot teruggave, over de teruggave aan een bepaald persoon, over de kennisneming en over het gebruik van gegevens.⁴¹ Het klaagschrift wordt zo spoedig mogelijk ingediend ter griffie van het gerecht in feitelijke aanleg.

Bevindingen

Klachten over zoekgeraakte inbeslaggenomen voorwerpen komen volgens het Gerecht in eerste aanleg zelden voor.

Klachten over de afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen kunnen ook het KPSM, het RST of het OM ten gehore komen. In de afgelopen twee jaar is volgens de OvJ hooguit 2 keer door een burger geklaagd bij het OM. Ook de korpsleiding meldt dat klachten over zoekgeraakte inbeslaggenomen voorwerpen gering zijn.

⁴¹ Artikel 150 Wetboek van Strafvordering.

4

Analyse en conclusie

Inleiding

In Sint Maarten worden vrijwel dagelijks voorwerpen strafrechtelijk inbeslaggenomen. Met een juiste afhandeling van beslag wordt bewerkstelligd dat de inbreuk op het eigendomsrecht van burgers beperkt wordt, sporen veiliggesteld worden en de maatschappij wordt ontdaan van schadelijke voorwerpen.

De Raad heeft onderzoek gedaan bij het KPSM en het RST. In dit hoofdstuk analyseert de Raad de bevindingen en concludeert de Raad over wat op het gebied van inbeslaggenomen voorwerpen goed verloopt en wat beter kan.

Algemene conclusie

Uit het onderzoek van de Raad blijkt dat het KPSM sinds de transitie een aantal vorderingen heeft gemaakt op het gebied van inbeslaggenomen voorwerpen. Er is een concept-procesbeschrijving opgesteld over hoe om te gaan met inbeslaggenomen voorwerpen en er is een werkgroep in het leven geroepen, die de knelpunten in kaart zal brengen en zo mogelijk oplossen. De registratie, het beheer en verdere afhandeling van risicovolle inbeslaggenomen voorwerpen, zoals geld, wapens en verdovende middelen, hebben het korps en het RST, op een enkel aandachtspunt na, goed op orde.

De belangrijkste *bottleneck* voor het KPSM is dat de niet-*risicovolle* inbeslaggenomen voorwerpen, bijvoorbeeld computers en telefoons, niet centraal worden beheerd en geregistreerd. Een beheerder ontbreekt. Als gevolg hiervan is er geen overzicht over deze voorwerpen en zijn ze her en der op het bureau opgeborgen, bij de rechercheur die verantwoordelijk is voor het onderzoek. Dit is een uiterst ongewenste situatie, die met zich mee brengt dat voorwerpen kwijtraken. De veiligheid en transparantie van het beheer van deze voorwerpen is onvoldoende geborgd. Hiervoor moet snel een oplossing gevonden worden.

Verder heeft Sint Maarten geen geschikte voldoende beveiligde opslagplaats voor grote voer- en vaartuigen. Ook voor dit probleem moet spoedig een alternatief gevonden worden.

Wet- en regelgeving en planvorming

De kennis van opsporingsambtenaren over het wettelijk kader van strafrechtelijk beslag ervaren respondenten als voldoende.

Hoewel het KPSM op de goede weg is, constateert de Raad, net als de Voortgangscommissie, dat het onderdeel beheer en opslag van inbeslaggenomen voorwerpen uit het plan van aanpak van het KPSM niet in 2014 gereed is. Het KPSM heeft haar plannen over beslag slechts deels ten uitvoer gebracht. Er is een concept-procesbeschrijving 'Procedure inbeslagneming KPSM', die niet is vastgesteld door het managementteam. De inhoud van die beschrijving is mondeling gedeeld met de basispolitiezorg. Alleen bij inbeslagname van risicovolle voorwerpen werkt de recherche conform de concept-procesbeschrijving. Slechts mondelinge communicatie over de beslagprocedure is volgens de Raad -mede gezien de omvang van het KPSM- niet afdoende. De Raad is het met de korpsleiding eens dat de procesbeschrijving na invulling van de functie van beheerder vastgesteld en geïmplementeerd moet worden. Implementatie zonder een beheerder zal ook volgens de Raad leiden tot een ruimte vol ongeordende inbeslaggenomen voorwerpen.

Documenten en verpakking

Op een in voorkomende gevallen ontbrekende beslaglijst na, werken het korps, het RST en het OM met de wettelijk vereiste documenten, te weten een proces-verbaal, een bewijs van ontvangst en verklaring van afstand. De Raad is van mening dat het korps overeenkomstig de wet altijd een lijst van inbeslaggenomen niet teruggeven voorwerpen moet toevoegen aan het strafdossier. Verder blijkt dat het KPSM en het RST een niet wettelijk verplichte KvI gebruiken. De verpakking van voorwerpen door zowel het KPSM als het RST verloopt overeenkomstig de wettelijke bepalingen daarover.

Inbeslagname door de BPZ en de recherche

De taakverdeling tussen de BPZ en de recherche ten aanzien van beslag is voor beide divisies helder, echter de registratie en de communicatie daarover behoeft meer aandacht. De Raad constateert dat de korpsleiding dit probleem onderkent en middels bijeenkomsten van de BPZ en de analist van het korps probeert hierin verbetering te brengen.

Beslagbeslissing

De wet bepaalt dat het OM zo spoedig mogelijk en zodra het belang van strafvordering zich daartegen niet meer verzet beslist over teruggave en zo spoedig mogelijk beslist over de machtiging tot vervreemding, vernietiging, prijsgeve of bestemming tot een ander doel dan het onderzoek voor voorwerpen die niet geschikt zijn voor opslag of waarvan dit hoogst ongewenst wordt geacht.

De beslissingsbevoegdheid over voor opslag ongeschikte of ongewenste voorwerpen komt behalve aan het OM ook aan de rechter toe.

Ingeval de voorwerpen ongeschikt zijn voor opslag gedurende lange tijd of dit hoogst ongewenst wordt geacht beslist de rechter over de machtiging tot vervreemding, vernietiging, prijsgeve of bestemming tot een ander doel, op vordering van het OM.

In de praktijk blijkt het OM niet altijd overeenkomstig de wet zo spoedig mogelijk dan wel zodra het belang van de strafvordering zich er niet meer tegen verzet een besluit te nemen over het inbeslaggenomen voorwerp. Het OM erkent dat beslag niet altijd de vereiste prioriteit heeft gehad, maar dat het onderwerp thans binnen het OM wordt opgepakt. Zo wordt onder meer een procesbeschrijving opgesteld. Daarnaast zou het KPSM het OM niet of niet tijdig over elke inbeslagname inlichten.

De Raad acht de bestaande praktijk ongewenst. Het korps dient te bewerkstelligen dat het OM tijdig geïnformeerd wordt. Verder mag van het OM verwacht worden dat het overeenkomstig de wet zo spoedig mogelijk een besluit neemt. Dit helpt voorkomen dat voorwerpen kwijtraken, verloren gaan en aan waarde inboeten en het beperkt tevens de opslagkosten.

De Raad constateert dat het OM het korps niet altijd inlicht nadat de rechter vonnis heeft gewezen over het beslag. Reeds in zijn rapport 'Het OM in de incidentgerichte opsporing in Sint Maarten' van september 2014 beveelt de Raad aan: '*voorzie in terugkoppeling van OM-afdoeningen en rechterlijke beslissingen aan het korps*'. Deze aanbeveling geldt mutatis mutandis voor wat betreft de afdoening van beslagbeslissingen.

Bewaarder

De griffier, de bij wet aangewezen bewaarder en verantwoordelijke voor de opslag en registratie van inbeslaggenomen voorwerpen, voert zijn wettelijke taak niet uit. De Raad is van oordeel dat de enkele mondelinge afspraak tussen het OM en de griffier inhoudende dat het KPSM en het RST de taken van de griffier uitvoeren niet volstaat. Zolang de wetgever niet anders bepaalt dient de griffier zijn verantwoordelijkheid op te pakken. Met name het korps wordt door de huidige situatie onevenredig belast met de afhandeling van inbeslaggenomen voorwerpen. De Raad acht de reeds opgerichte werkgroep een goed platform om de geconstateerde knelpunten op te lossen. De werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van drie divisies van KPSM en het OM, dient dan uitgebreid te worden met het RST en de griffier, zodat alle bij het proces betrokken partijen vertegenwoordigd zijn.

Beheerder

Volgens planvorming van het korps is de aanstelling van een beheerder afhankelijk van de invulling van het plaatsingsplan. De Raad heeft reeds in zijn eerdere rapporten, waaronder 'Het opsporingsproces door de recherche in Sint Maarten' van juni 2013, geconstateerd dat het inrichtingsplan, functiehuis en plaatsingsplan zo snel mogelijk dienen te worden vastgesteld. Dat is nog steeds niet het geval. Desondanks heeft het KPSM een beheerder voor de niet-risicovolle voorwerpen aangetrokken en in de organisatie geplaatst. De Raad waardeert deze proactieve houding van het korps. De Raad acht de functie van beheerder van wezenlijk belang voor de afhandeling van beslag, nu deze persoon de centrale opslag en registratie van

niet-risicovolle voorwerpen voor zijn rekening zal nemen. Omdat de beheerder reeds geruime tijd ziek is dient het korps thans voortvarend naar een oplossing te zoeken voor de invulling van deze sleutelpositie.

Opslag en registratie van niet-risicovolle voorwerpen

De opslag en registratie van inbeslaggenomen niet-risicovolle voorwerpen door het korps verdient volgens de Raad de aandacht. Verder acht de Raad, net als de korpsleden, verspreide opslag in het bureau ongewenst en is het ook met de korpsleiding eens dat ingebruikname van de centrale afgesloten opslagruimte pas zinvol is als de beheerder er is.

Binnen het korps vindt geen centrale registratie van alle inbeslaggenomen voorwerpen plaats. De versnipperde registratie belemmert het overzicht over de voorwerpen, de controle door leidinggevenden en de termijnbewaking. Een centrale opslag en registratie bevordert een voortvarende afhandeling van beslag en snellere retournering van voorwerpen.

Het RST is een kleinere organisatie dan het KPSM, draait andere onderzoeken en registreert inbeslaggenomen goederen centraal in *Summ-IT*. De opslag en registratie van niet-risicovolle voorwerpen bij het RST verloopt zonder problemen.

Sint Maarten heeft tot slot dringend behoefte aan een beveiligde opslagplaats voor grote voer- en vaartuigen.

Afhandeling van risicovolle voorwerpen

Om crimineel gedrag tegen te gaan en de maatschappij te ontdoen van schadelijke voorwerpen is een juiste afhandeling van risicovolle voorwerpen van eminent belang. De Raad constateert met voldoening dat het KPSM zich ten aanzien van de afhandeling van deze voorwerpen in de juiste richting ontwikkelt.

Voor wat betreft risicovolle voorwerpen werkt het korps overeenkomstig de concept-beschrijving. Tevens is helder wie verantwoordelijk is voor risicovolle inbeslaggenomen voorwerpen.

Het gebruik van afgesloten kluisen en het gebruik van het vier-ogenprincipe vermindert de risico's ten aanzien van de afhandeling van beslag op risicovolle voorwerpen. Dit principe hanteert het korps zowel bij het tellen van gelden als bij de bewaring ervan in een afgesloten kluis. Toezicht vindt plaats door de sectiechef. De Raad is content dat de griffier als wettelijk verantwoordelijke betrokken is bij het storten van de als risicovol aangemerkte inbeslaggenomen gelden. Indien van toepassing komt het geld uiteindelijk – overeenkomstig de wettelijke bepaling daarover – terecht op de rekening van het Criminaliteitsbestrijdingsfonds.

Ook het RST maakt gebruik van een kluis en de griffier.

Het KPSM handelt exclusief inbeslaggenomen vuurwapens en munitie af. Met het NFI zijn goede afspraken gemaakt. Ook deze voorwerpen bewaart het korps tijdelijk in de kluis, waardoor risico's zoals zoekraken afnemen.

Ten slotte handelt het korps ook voor alle instanties de inbeslaggenomen verdovende middelen af. Ook hier werkt het KPSM conform de procesbeschrijving. Het OM blijkt in afwijking van de wettelijke bepaling hieromtrent niet standaard aanwezig te zijn bij de vernietiging van verdovende middelen. De Raad is van oordeel dat het OM overeenkomstig de wet toezicht dient te houden op de vernietiging van verdovende middelen. Hierdoor nemen de risico's af en neemt de transparantie tijdens de vernietiging toe.

Gelet op het feit dat het korps voor het RST de afhandeling verzorgt van een deel van de risicovolle inbeslaggenomen voorwerpen kan van het RST verwacht worden dat het team werkt overeenkomstig de procesbeschrijving van het KPSM. Dit komt een uniforme afhandeling van het beslag ten goede.

Beklag

Uit het onderzoek van de Raad blijkt zowel bij het Gerecht in eerste aanleg als bij het KPSM, het RST en het OM nagenoeg geen klachten binnen te komen over de gang van zaken met betrekking tot inbeslaggenomen voorwerpen.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving
Charles Vogesstreet 7 | Joeliva building Philipsburg | Sint Maarten
www.raadrechtshandhaving.com

December 2014 | J-26169